

on the payment and time basis [6]. However, according to the Commercial Code of Ukraine, the concession is regulated as a special business regime [7].

It has been conclusively shown that business and state have potential for cooperation in Ukraine. Therefore, national state-business relations creates additional resources for national economy sustainable growth.

References:

1. Transforming our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development. United Nations, 2015. Available at: <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld/publication>
2. Запатріна і. В. Посилення ролі бізнесу в досягненні ЦСР в Україні. Керівництво. Цілі сталого розвитку. – Київ, 2018. – 69 с.
3. Україна 2030: Доктрина збалансованого розвитку. – Львів: Кальварія, 2017. – 168 с.
4. Гальчинський А. Методологія аналізу економічної глобалізації: логіка оновлення / А. Гальчинський // Економіка України. – 2009. – № 1. – С. 4–18.
5. Геєць В. М. Інноваційна Україна 2020 : національна доповідь / за заг. ред. В. М. Гейця та ін. ; НАН України. – К., 2015. – 336 с.
6. Про концесії: закон України від 10.11.2013 № 997-14. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/997-14>.
7. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436. Офіційний вісник України. 2003. № 11. Ст. 462.

УДК:338.24:((330.341.1+330.322):330.3)(477)

Єршова Г.В.

к.е.н., старший науковий співробітник

ДУ "Інститут економіки та прогнозування НАН України"

Роль держави в інноваційно-інвестиційному розвитку України

Головними завданнями, які нині стоять перед Україною, є подолання деіндустріалізації економіки та вихід її на траєкторію інноваційно-інвестиційної моделі розвитку. Вирішення цих важливих питань вимагає

значних фінансових ресурсів та зваженої державної політики, зокрема у сфері інвестиційної діяльності. Перехід до інноваційно-інвестиційної моделі розвитку економіки України був задекларований урядом країни ще на початку 2000-х років. Однак на практиці, відбувається згортання інноваційної діяльності (табл. 1).

Таблиця 1

Основні показники інноваційної активності промислових підприємств

Рік	Питома вага підприємств, що займалися інноваціями, %	Питома вага підприємств, що впроваджували інновації. %	Питома вага реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової, %	Фінансування інноваційної діяльності, % до ВВП
2000	18,0	14,8	9,4	1,0
2017	16,2	14,3	0,7	0,3

Джерело: дані Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Сімнадцять років розбудови інноваційної моделі розвитку призвели до: зменшення частки фінансування інноваційної діяльності до 0,3% ВВП; зниження питомої ваги інноваційної продукції в обсязі промислової з 9,4% до 0,7%; скорочення частки інноваційно активних підприємств. Занепад інноваційної діяльності вітчизняної економіки стає ще більш відчутним на фоні країн ЄС, до яких Україна прагне приєднатися як рівноправний партнер. Ще у 2014 р. по країнам ЄС-28 частка інноваційно активних підприємств становила 49,1% [2].

Зниження інноваційної активності промислових підприємств відбувається паралельно з тенденцією зменшення інвестиційних потоків з промисловості у бік інших, менш технологічних видів економічної діяльності. Зокрема, упродовж 2000–2017 рр. питома вага капітальних інвестицій, спрямованих у промисловість, зменшилася з 41,9% до 33,1% загального обсягу по економіці України. Спад інноваційно-інвестиційної активності в промисловості відбувається на тлі стабільного збільшення рівня зносу основних виробничих

засобів. Так, упродовж 2000–2016 рр., знос основних засобів по промисловості України збільшився на 20,6 п.п., на кінець 2016 р. склав 69,4% [3]. Стрімке старіння технологічної та технічної бази свідчать про неефективність державної політики в інвестиційній сфері, внаслідок чого модернізація виробництва здійснюється повільними темпами, що призводить до втрати конкурентоспроможності вітчизняних товаровиробників.

Діюча система реалізації державних інвестиційних та інноваційних проектів є малоефективною та в нинішньому вигляді не в змозі стати драйвером інноваційно-інвестиційної моделі економічного розвитку [4]. Серед основних вад, що перешкоджають ефективній реалізації державних інвестиційно-інноваційних проектів доцільно виділити:

- брак фінансових ресурсів та неефективне використання наявної ресурсної бази. Розпорошення фінансових ресурсів на значну кількість проектів, реалізація яких не дає очікуваного результату;

- недосконала, обтяжлива, зарегульована система відбору інвестиційних та інноваційних проектів, яка, більш того, не виключає прийняття протекціоністських рішень [4, 5];

- відсутність належного моніторингу проектів у процесі реалізації та на стадії експлуатації, що не дає чіткого уявлення про їх ефективність.

Ці, та інші недоліки державної системи реалізації інвестиційно-інноваційних проектів стають перепорою на шляху їх ефективності.

Разом з тим, істотно гальмується питання щодо необхідності створення розгалуженої системи інститутів розвитку, діяльність яких за досвідом багатьох розвинених та країн, що розвиваються, справляє суттєвий позитивний вплив на розвиток економіки. Зокрема, Банк розвитку в Україні, попри беззаперечні докази дієвості цього інституту та ефективність у підтримці інвестиційного розвитку економіки, досі не створено.

Суттєво гальмується процес створення Експортно-кредитного агентства, який би міг підтримати вітчизняних експортерів високотехнологічних товарів. Ще 20 грудня 2016 р. було прийнято Закон України № 1792-VIII "Про забезпечення

масштабної експансії експорту товарів (робіт, послуг) українського походження шляхом страхування, гарантування та здешевлення кредитування експорту", яким створюється підґрунтя для роботи Експортно-кредитного агентства. Лише через два роки Урядом країни було затверджено установчі документи акціонерного товариства [6]. Хоча формально для розвитку установи немає законодавчих перепон, на сьогодні, з плином більш ніж півроку, не зареєстровано юридичної особи, не затверджений склад наглядової ради, не призначено керівника і т.п., що свідчить про те, що Експортно-кредитне агентство в Україні не працює.

Загальний висновок: Очевидним є те, що без активного інноваційно-інвестиційного розвитку та кардинальних змін державної політики у цій сфері, в недалекій перспективі Україна може стати повноцінним сировинним придатком до розвинених країн. Спинити деіндустріалізацію та пришвидшити інноваційний розвиток можливо лише за рахунок розбудови ефективної, виваженої, спрямованої на результат державної інноваційно-інвестиційної політики.

Список використаних джерел:

1. Впровадження інновацій на промислових підприємствах / Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Enterprises by main types of innovation. URL: <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do>.
3. Наявність і стан основних засобів за відповідні роки / Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Фінансове забезпечення структурної модернізації реального сектора економіки України: кол. могр. / [Зимовець В.В., Даниленко А.І., Терещенко О.О., та ін.]; за ред. д-ра екон. наук В.В. Зимовця; НАН України, ДУ "Інститут економіки та прогнозування НАН України". К, 2017. С. 241–242.
5. Єршова Г.В. Інноваційна діяльність в Україні: основні тенденції та проблеми / Економіка і прогнозування. №4. 2017. С. 137–148.
6. 7 лютого 2018 р. на засіданні КМУ було створено ЕКА, затверджено установчі документи. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/uryad-stvoriv-eksportno-kreditne-agentstvo>